

Natuurpunt Oost-Brabant vzw
Regionale Vereniging Natuur en Landschap

BELEIDSNOTA 2017-2021

INHOUD

Inleiding

1. Totstandkoming van de meerjarennota	4
2. Missie, visie, waarden	5
2.1. Missie.....	5
2.2. Visie: Uitdagingen voor de toekomst	5
3. Beschrijving van de organisatie	10
3.1. Geschiedenis van de Regionale	10
3.2. Governance.....	15
3.3. Kengetallen en kerncijfers van de vereniging.....	17
3.4. Kwantitatieve doelstellingen regionale type 2	19
4. Doelstellingen	20
5. Financiering.....	27

Cover: foto Ywan Lewylle. De Grauwe klauwier die uit de regio helemaal verdwenen was, kon als broedvogel terugkeren binnen natuurreservaten in (Zuid)Oost-Brabant dank zij de volgehouden inspanningen van NPOB en haar vrijwilligers voor het behoud en herstel van natuur en landschap.

INLEIDING

Natuurpunt Oost-Brabant, Regionale Vereniging Natuur en Landschap - in de tekst verder de Regionale genoemd of afgekort NPOB - is opgericht in 1971 als samenwerkingsverband van lokale groepen, dat uitgebouwd werd tot een gebiedsdekkend netwerk nog voor hiervan sprake was bij Natuurpunt of zijn voorgangers. Hierdoor heeft ze een geschiedenis van continuïteit en vernieuwing van meer dan 45 jaar. Dank zij een proces van sensibilisatie, kennisopbouw, intensieve beleidswerking, overleg, dialoog en actievoeren heeft de Regionale een duidelijke en erkende plaats in het maatschappelijke weefsel in de streek verworven en haar stempel kunnen drukken op het behoud en herstel van de natuurgebieden en van het landschap in het Hageland en Oost-Brabant. Dit was mogelijk door in elke gemeente te komen tot een actieve groep, kern of afdeling die paraat stond om de ontwikkelingen rond natuur en landschap van nabij op te volgen en hierrond in een regionaal vrijwilligersnetwerk samen te werken. Van in het begin focuste de Regionale niet alleen op natuurbehoud maar keek naar de totaliteit van het landschap en de landschappelijke en ecologische samenhang. Ook het erfgoedaspect werd van in de beginperiode meegenomen en maakte (en maakt) een wezenlijk en ondeelbaar deel uit van de werking. Hierdoor was en is de Regionale enigszins atypisch ten aanzien van vele andere verenigingen.

Uit bezorgdheid gingen de vrijwilligers zelf de handen uit de mouwen steken voor het veiligstellen van natuurgebieden. Al eind de jaren '70 en begin de jaren '80 startte de Regionale daarom met het zoeken van projectfinanciering voor het verwerven van natuurgebieden, en dit in een periode dat er van subsidiëring van de aankoop en het beheer nog geen sprake was. Dit voorbeeld werd vrij snel overgenomen door Natuurreservaten vzw (nu Natuurpunt) en ligt mee aan de basis van het Natuurpunt-verwervingsmodel.

Het werkingsgebied van de Regionale is allengs uitgebreid tot bijna de halve provincie en haar ledenaantal benadert intussen de 10.000 met een zeer grote ledendichtheid zowel in het stedelijk gebied als verhoudingsgewijs in de kleinste plattelandsgemeente. Daardoor heeft zij een groot draagvlak en kan zij wegen op het overleg en het beleid.

De missie van de vereniging is nog steeds actueel, zelfs actueler dan ooit. Want de biodiversiteitscrisis zet zich onverminderd door met dagelijks verlies aan natuur en open ruimte. In tegenstelling daarmee groeit de maatschappelijke behoefte aan natuur en een 'natuurrijk' landschap, evenals de bewustwording dat natuur en de ecosysteemdiensten die ze levert onmisbaar zijn voor mens en samenleving. En wil de Regionale een instrument zijn om mensen kansen te geven zich hiervoor in te zetten.

De inzet van gisteren wordt dus de opdracht voor morgen: zich inzetten voor de biodiversiteit en kwaliteit van het landschap, niet alleen in de reservaten maar ook in het agrarisch gebied en in stad en dorp, en hierbij mensen betrekken. Als baseline hanteert de Regionale: Natuur geeft kleur aan het landschap, inzet voor Natuurpunt Oost-Brabant geeft kleur en zin aan je leven, natuur en landschap zijn geen bedreiging maar een kans voor een streek.

Met deze beleidsnota willen we onze ambitie en maatschappelijk engagement tonen.

Hugo Abts,
Voorzitter Natuurpunt Oost-Brabant,
Regionale Vereniging Natuur en Landschap

1. Totstandkoming van de meerjarennota

Jaarlijks legt NPOB op een Verenigingsraad in het najaar, als resultaat van een planningsproces binnen de afdelingen en de raad van bestuur, een voorstel van prioriteiten, doelstellingen en het jaarprogramma voor het volgende jaar voor ter bespreking. Op een verenigingsraad zijn alle actieve vrijwilligers en geledingen uitgenodigd. De voorgelegde krijtlijnen krijgen dan verder doorwerking bij de geledingen en worden definitief vastgesteld op de Algemene Vergadering in het daaropvolgende voorjaar. Dit gebeurde respectievelijk op de Verenigingsraad van 20 november 2015 in Tremelo en op de Algemene Vergadering van 20 februari 2016 in Diest. Deze Algemene Vergadering van 20 februari 2016 heeft het mandaat gegeven aan de Raad van bestuur om een beleidsnota op te stellen op basis van de vastgestelde doelstellingen en prioriteiten.

Op grond van dit mandaat werd er binnen de raad van bestuur een werkgroep gevormd met bestuurders en de professionele medewerker om deze beleidsnota verder uit te werken.

In de verschillende stadia werd de nota dan besproken op de maandelijkse vergadering van de raad van bestuur om in concept goedgekeurd te worden op de vergadering van 29 april. Op een speciale vergadering op 3 juni behandelde de raad in conclaaf uitsluitend deze beleidsnota en besprak hem grondig. De beleidsnota werd definitief vastgelegd op de vergadering van de raad van 17 juni 2016. De raad maakte ter ondersteuning van het proces ook een sterkte-zwakke analyse van haar werking en definieerde kansen en uitdagingen.

Tussentijds werd in de lopende contacten met de geledingen hierover van gedachten gewisseld.

De professionele medewerker Christine Daenen heeft deelgenomen aan verschillende workshops rond de opmaak van een beleidsnota georganiseerd door Bond Beter Leefmilieu en Natuurpunt Vlaanderen.

De raad van bestuur zal zich telkenjare buigen over de voortgang van de meerjarennota en de omzetting in het jaarlijkse werkingsprogramma. Vervolgens zal dit ter bespreking en goedkeuring voorgelegd worden aan de Verenigingsraad in het najaar en de formele jaarlijkse Algemene Vergadering in het daaropvolgende voorjaar.

Algemene Vergadering NPOB 2015

2. Missie, visie, waarden

2.1. Missie

Natuurpunt Oost-Brabant, Regionale Vereniging Natuur en Landschap (NPOB), komt in de Oost-Brabantse regio (gemeenten ten oosten van Brussel) op voor de duurzame instandhouding, het herstel en de ontwikkeling van de natuur en de biodiversiteit. Zij zet zich in voor de kwaliteit van het milieu en voor de noodzakelijke ruimtelijke condities. De vereniging ijvert voor een betere landschapsbescherming, inclusief het erfgoedaspect, en het ecologisch en ruimtelijk inpassen van het menselijk handelen. De vereniging kadert haar werkingsvelden in een streven naar duurzame ontwikkeling.

De Vereniging schept kansen voor leden, actieve vrijwilligers en professionele medewerkers om deel te nemen aan het realiseren van die maatschappelijke opdracht. De Vereniging investeert in de ontwikkeling van regionale en streekvrijwilligersnetwerken. Ze ondersteunen en versterken de lokale werking op vlak van natuur, natuurstudie- en beleving, landschap, erfgoed, milieu en de kwaliteit van de ruimte in stad en platteland. Ze volgen de bovenlokale ontwikkelingen op. Op die manier wil de Vereniging tegelijk een hefboom zijn voor maatschappelijke verandering als een middel tot persoonlijke ontplooiing van zij die wensen te participeren aan deze opdracht.

De Vereniging ontwikkelt visies, neemt standpunten in, informeert en sensibiliseert om een groter draagvlak te creëren. Ze wil wegen op het beleid op alle niveaus en voor alle bovengenoemde aspecten die op de regio invloed hebben.

2.2. Visie: Uitdagingen voor de toekomst

2.2.1 Biodiversiteit, natuur en landschap

De natuur- en milieuproblematiek speelt op verschillende niveaus: van mondiaal, over Europa, land, gewest, provincie tot streek en gemeente. De werkvloer van een regionale vereniging is de regio en de streek. Haar werking richt zich op activiteiten en acties die relevant zijn voor dit niveau maar wel gekaderd in een globaal perspectief. De biodiversiteitscrisis, de milieuproblematiek, de klimaatuitdaging, de verstedelijking krijgen immers ook hun vertaling en doorwerking op dit regionale niveau.

a) Een kwaliteitsvol landschap

Oost-Brabant herbergt nog toplandschappen met een sterk eigen karakter: de Hagelandse heuvels, het golvende en open Haspengouwse landschap, de riviervalleien en het omliggende rivierbekken van Dijle, Demer, Gete, Velpe, Winge en Motte, de kalkgraslanden van Hoegaarden en omgeving, Averbode Bos en Heide, de Groene Vallei in de drukbevolkte streek tussen Leuven, Brussel en Mechelen, de Brabantse steilrand,...

Getrouw aan haar traditie komt de Regionale op voor het behoud van deze landschappen met hun bijzondere belevings- en erfgoedwaarde. Zij ijvert voor het vrijwaren van de open ruimte en probeert verdere versnippering en aantasting tegen te gaan. Ze initieert en werkt mee aan belangrijke reservaatprojecten die ze inzet als hefboom voor natuurversterking en -bescherming, natuurbeleving, streekidentiteit en het welbevinden van inwoners en recreanten. Ze heeft specifieke aandacht voor het erfgoedverhaal, zowel wat betreft het landschap als dusdanig als voor de erfgoedelementen in dat landschap.

De moderne intensieve en op industriële leest geschoeide landbouwpraktijk heeft het aanzien van het agrarisch cultuurlandschap aanzienlijk veranderd, zeker in het Haspengouws gedeelte van Oost-Brabant met zijn vruchtbare leemgronden. Kleine landschapselementen zijn vaak verdwenen, uitgestrekte monoculturen deden hun intrede en de biodiversiteit in het agrarische gebied is dramatisch verminderd door habitatverlies, vermesting en schadelijke pesticiden, met voor sommige soorten een afname van 90%.

Ook hier komt de Regionale op voor basisnatuurkwaliteit in een agrarisch landschap waar natuur en andere open ruimtiefuncties in onderlinge verwevenheid voorkomen. Ze streeft naar een beleefbaar landschap waarin natuur niet langer vogelvrij is maar versterkt wordt en zo overlevingskansen garandeert voor de vele typische akkersoorten die mensen associëren met het platteland. Ze staat achter een duurzame landbouw die het milieu niet langer nodeloos belast en ecosysteemdiensten kan bieden.

b) Leefbaarheid van stad en dorp en de versterking van natuur in de buurt

Natuur in de buurt, natuur op wandelafstand, natuur dichtbij huis: het zijn thema's van maatschappelijk belang. Natuur dichtbij maakt mensen gezonder en creatiever, zorgt voor een aangename leefomgeving en zwingelt de lokale economie aan. De oppervlakte natuur bedraagt in Vlaanderen slechts 15%, tegenover een Europees gemiddelde van 42% (cijfers 2009). Vlaams-Brabant scoort hier volgens het Vlaamse gemiddelde: de helft van de Brabanders kan natuur bezoeken en beleven in de buurt van zijn woning. De andere helft dus ook niet.

De Regionale is van oudsher initiator en motor van een vrijwilligerswerking per gemeente en van het sensibiliseren en betrekken van de inwoners bij de uitbouw en het beheer van natuurgebieden. In elke gemeente van het werkingsgebied zijn er intussen één of meerdere beheerde natuurgebieden waarrond de afdelingen, beheerteams en kernen betrokkenheid kunnen organiseren en versterken. Zo krijg je een heel weefsel dat zich inzet voor het duurzaam behoud van de biodiversiteit en zich bewust is van de kansen die natuurgebieden op dat vlak bieden, maar evenzeer op vlak van leefbaarheid en aantrekkelijkheid van de woonomgeving en voor de lokale economie. De Regionale blijft haar lokale afdelingen/kernen aanmoedigen en ondersteunen om het overleg aan te gaan met de gemeente over de fundamentele, natuurgerelateerde behoeften bij de uitwerking van lokale projecten rond aanleg, beheer, sensibilisatie, bij het maken van ruimtelijke plannen en het gemeentelijk (natuur)beleid in het algemeen.

Voor de regio rond Leuven en verder richting Mechelen en vooral Brussel dreigt één uitdeinend sub-urbium te worden. De verstening is hier ver gevorderd door verstedelijking, infrastructuur van wegen, industrieterreinen en vliegveld. Het is een hele uitdaging om hier voldoende levenskwaliteit en biodiversiteit te garanderen. NPOB steunt daarom het project De Groene Vallei om precies in deze drukbevolkte regio een grote samenhangende en kwalitatieve open ruimte met veerkrachtige en met elkaar verbonden natuurgebieden te realiseren, waarbinnen de bestaande reservaten de kerngebieden vormen.

Ook het Hageland is in tegenstelling tot het Haspengouws gedeelte gekenmerkt door een grote versnippering.

Natuur en biodiversiteit in de steden is geen evident verhaal. Alhoewel er ook successen zijn, zoals de bijen die het in stedelijke omgeving goed doen en de slechtvalken die teruggekeerd zijn. Steden vormen een grote barrière voor soorten. Daarom betekent de openlegging van ingekokerde rivieren, zoals mede onder impuls van de vereniging in Leuven (de 'Dijle levend door Leuven') en Diest (de Demer terug door Diest) gebeurt, en het vergroenen van de oevers een belangrijke winst: ze kunnen fungeren als corridor en overlevingsplaats.

De Regionale ondersteunt de stedelijke afdelingen van Leuven, Tienen, Diest en Aarschot in hun streven naar vergroening van de stad en naar een specifiek beleid voor biodiversiteit in de stedelijke omgeving. Zo kan de stad leefbaar blijven en de gevolgen van de op til zijnde klimaatverandering (o.a. hittestress) milderden.

c) Meer natuur, meer biodiversiteit

Duurzame biodiversiteit veronderstelt de aanwezigheid van voldoende oppervlakte aan natuur, en bovendien dat grote en kleine natuurgebieden met elkaar verbonden worden om fragmentatie en genetische isolatie te vermijden. In een verschrallend landschap zijn vooral de beheerde reservaten verantwoordelijk voor een steeds groter aandeel van de biodiversiteit in de regio en vormen tevens de reservoirs voor de biodiversiteit buiten de reservaten. NPOB heeft een lange traditie in het uitbouwen van natuurgebieden. In 2016 werd 40 jaar Snoekengracht (Boutersem) gevierd, het eerste natuurgebied dat de Regionale in beheer nam. Precies door haar al zeer vroege inzet nog voor Natuurreservaten vzw tot ontplooiing kwam en door de oprichting van Natuurfonds Hageland ligt de Regionale aan de oorsprong van de vorming van nagenoeg alle belangrijke en iconische natuurreservaten in de regio. Een inspanning voor ondersteuning van verwerving, beheer en motivering van afdelingen en beheerteams die ze onverminderd wil voortzetten als de meest effectieve strategie om natuur en biodiversiteit veilig te stellen en verder te ontwikkelen.

In onze riviervalleien (o.m. Dijle, Demer, Gete, Velpe, Winge en Motte) liggen unieke kansen voor het vormen van grotere, aaneengesloten natuurcomplexen die robuust en veerkrachtig genoeg zijn voor duurzaam herstel van de biodiversiteit en het ecosysteem, maar evenzeer voor de klimaatbuffering. De inzet voor levende waterlopen die zo kenmerkend en succesvol was in de beginjaren van de vereniging, zal de Regionale dus onverminderd voortzetten en verbreden naar herstel van de valleien en rivierecosystemen. Dank zij de inzet van haar lokale vrijwilligersnetwerken zijn al heel wat inspanningen geleverd voor een natuurlijker inrichting van valleigebieden en behoud meanderende waterlopen. Ze wil het belang van deze riviervalleien en ruimte voor water veel nadrukkelijker op de agenda van het beleid plaatsen, des te meer vanwege hun aandeel in de klimaatadaptatie en -mitigatie.

d) Herstel van de ecosystemen en vertaling van het klimaatverhaal naar de regio.

Het inzetten op grotere, aaneengesloten natuurgebieden vooral in de valleien, het versterken en verbinden van die natuur of ze nu groot of klein is, gelegen in de open ruimte of in dorp of stad, de verbetering van de natuur- en milieukwaliteit in heel het landschap: dit alles zal ten goede komen aan het in stand houden en versterken van de ecosystemen en hun levensnoodzakelijke diensten zoals waterberging, lucht- water en bodemzuivering, klimaatregeling, erosiebestrijding, bevruchting van planten. En maakt al sinds haar stichting in 1971 het voorwerp uit van de inzet van de Regionale als autonome vereniging en zal dat ook in de toekomst blijven.

Hier schrijft de Regionale zich in in een veel groter verhaal dat de regio, de provincie en het gewest overstijgen en internationale dimensies heeft. Ook al spelen die processen zich voor een groot deel boven haar invloedssfeer af, toch is de Regionale niet machteloos. Ze kan resultaten op (sub)regionale schaal tonen en in haar acties en campagnes de aandacht voor deze thema's opeisen.

Een bijzondere partner blijft de provincie Vlaams-Brabant, bv. voor de aandacht voor riviervalleien, de klimaatadaptatie en –mitigatie, de biodiversiteit als sleutels voor het vrijwaren van de ecosysteemdiensten en voor de leefbaarheid en aantrekkelijkheid van het gebied.

2.2.2 Een levende en slagkrachtige vereniging voor de toekomst

Vrijwilligers dragen de vereniging. Ze krijgen de kans om door te groeien en zich regionaal te engageren binnen de raad van bestuur en/of binnen de regionale vrijwilligersnetwerken. De Regionale schept een klimaat en voedingsbodem waarin mensen die op dit niveau mee willen werken zich welkom voelen door een uitdagende omgeving te creëren voor zinvolle inzet. Ze zoekt actief naar en moedigt geïnteresseerden uit afdelingsbesturen aan om zich te engageren voor de Regionale en haar werkingsdomeinen.

De Regionale maakt verder werk van de vorming van occasionele of permanente(re) vrijwilligersnetwerken die ondersteuning kunnen bieden voor alle thema's die zich bovenlokaal of provinciaal aandienen en voor de acties en campagnes die ze onderneemt. Ze staat binnen deze netwerken en de raad open voor vernieuwing, verjonging, diversiteit en garantie voor continuïteit.

De Regionale vormt het eerste aanspreekpunt voor bovenlokale werking en problematiek. Ze biedt de mogelijkheid om belangrijke lokale dossiers op te tillen tot regionale dossiers. Ze streeft naar synergieën tussen lokale en regionale werking en kan de conjuncturele fluctuaties in activiteitsgraad van vrijwilligersgroepen/afdelingen opvangen door de regionale werking en regionale dienstverlening aan de leden en de lokale bevolking.

De vereniging mikt op een kwalitatieve werking, en profileert zich als open, transparant en democratisch. Ze komt belangeloos en ongebonden op voor haar doelen. Waar mogelijk werkt zij samen met partners die zich hierin kunnen vinden. Zij nodigt vrijwilligersgroepen en verenigingen die rond dezelfde (deel)thema's werken, uit om toe te treden tot de Algemene Vergadering.

Zowel de reservaten- als de ledendichtheid in het werkingsgebied van de Regionale behoren dank zij haar inspanningen uit het verleden tot de hoogste in Vlaanderen. Het draagvlak bij het publiek voor biodiversiteit, natuur en landschap groeit nog steeds. Ze wil met acties de opgaande lijn in ledengroei verder bestendigen om zo nog sterker te kunnen wegen op beleid en publieke opinie en aldus haar steentje bij te kunnen dragen aan de omslag naar een duurzame samenleving.

De Regionale werkt aan haar naambekendheid, identiteit en herkenbaarheid in een omgeving waarin steeds meer actoren en belangenorganisaties natuur en landschap als (een bijproduct van) hun werking maar niet als hun hoofddoel claimen.

2.2.3 Impact: wegen op beleid en maatschappij

NPOB heeft van oudsher een sterke beleidswerking, gedragen door een regionaal vrijwilligersnetwerk. Dat wil ze continueren. Door middel van het ontwikkelen van ideeën, visies en strategieën, het innemen van standpunten, de deelname aan het debat, door informeren en sensibiliseren, door acties en campagnes en doelgerichte communicatie beïnvloedt de vereniging het beleid en doet ze aan draagvlakverbreding. Indien nodig zet ze juridische middelen in om natuur en landschap te vrijwaren of te beschermen.

De Regionale is vertegenwoordigd in inspraakorganen en overlegfora die van belang zijn voor de regio of de provincie op vlak van natuur en ruimtelijke ordening/inrichting en aanverwante.

NPOB is toonaangevend in het opzetten van een gebiedsdekkend netwerk dat mee de campagnes en brede publieksactiviteiten voor het vermaatschappelijken van 'natuur als kans voor een streek' draagt. In haar communicatie is ze duidelijk over wat ze wil. Ze wil haar project van natuur en landschap niet alleen 'voor' iedereen, maar ook 'met' iedereen uitbouwen. Ze wil goodwill en betrokkenheid van de omgeving creëren zodat de bewoners het als 'hun' landschap en 'hun' natuur gaan ervaren. En werkt zo aan mentaliteits- en gedragswijziging voor alle thema's die samenhangen met de missie en de visie van de vereniging.

Tot slot

Zoals blijkt uit de hierna volgende geschiedenis, heeft Natuurpunt Oost-Brabant, Regionale Vereniging Natuur en Landschap, in de loop van haar 45-jarige bestaan op vele vlakken een pioniersrol gespeeld. De Regionale hoopt ook in de toekomst die rol te kunnen blijven waarmaken. Zij wil impulsen blijven geven om de bakens te verzetten en de droom levend te houden. Telkens opnieuw probeert de Regionale via de afdelingen en teams mensen te betrekken en aan te moedigen om lokaal en in de streek het ambitieniveau hoog te houden en de grote bovenlokale tot zelfs internationale ontwikkelingen niet uit het oog te verliezen. De Regionale wil zorgen dat het vuur van enthousiasme blijft branden en dat nieuwe mensen en nieuwe generaties aangesproken worden.

3. Beschrijving van de organisatie

3.1. Geschiedenis van de Regionale

1965-75. De aanloop en oprichting

Een aantal lokale natuurbeschermingsgroepen, gesteund door Edgar Kesteloot, opereren onder de naam 'Ornithologische Commissie' resp. in de gemeenten Honsem, Boutersem, Messelbroek, Rillaar en Bost. Naar aanleiding van het eerste Europese Jaar voor Natuurbehoud (1970) wordt een gezamenlijk tijdschriftje uitgegeven: 'Nu of Nooit'.

Eerste bovenlokale acties tegen de verkaveling van domein Hottat (Lovenjoel) en de open ruimte tussen Pellenberg, Korbeek-Lo en Lovenjoel en tegen asfaltering van tientallen km boswegen in Meerdaalwoud. Beide met succes.

Op 19 november 1971 grijpt de officiële oprichting van de vereniging plaats onder de naam 'Overkoepelende Raad voor Organisatie van Milieubeheer' (OROMB). Voegden zich bij de oorspronkelijke groep: het actiecomité Kesselberg en natuurbeschermers uit Hoegaarden. In 1975 wordt de naam veranderd in **Regionale Vereniging Natuur en Landschap vzw**.

De wapenfeiten uit de beginperiode

- Succesvolle campagne tegen de crosswedstrijden op de Kesselberg (Kessel-Lo, Leuven). Resultaat: klassering Kesselberg eind 1972.
- Jarenlange actie tegen een grootschalige recreatiewaterplas in de ganse Demervallei van Aarschot tot Diest en een hierbij horende villaverkaveling in de bossen van Averbode en van de Merode. Dankzij proces van actievoeren, inventariseren en dialoog slaagt de jonge vrijwilligersvereniging erin de plannen te laten afvoeren. Nu is dit gebied aangeduid als Vogelrichtlijn- en Habitatgebied en zijn de Demerbroeken en de Merodebossen grootse natuureservaten deel uitmakend van het Natura 2000 netwerk.
- Succesvolle actie voor de klassering van de Wijngaardberg en de Beninksberg, twee ijzerzandsteenheuvels in Wezemaal. Beide zijn nu natuureservaat. De actie voor de redding van de Middelberg en het aangrenzende bos- en heidecomplex in Nieuwenhuyzen (Rotselaar), intussen op de gewestplannen aangeduid als natuurgebied, mislukte omwille van een oude verkavelingsvergunning die aanleiding kon geven tot dure planschadevorderingen.
- Actie voor de redding van het Walenbos (Tiel-Winge) van ontginning voor nieuwe boerderijvestigingen. Resultaat: klassering als landschap. Nu is het Walenbos één van de grootste Vlaamse natuureservaten.
- Succesvolle acties in de omgeving van Aarschot: tegen de doorsnijding van 's Hertogenheide door de ring rond Aarschot, tegen de ontzanding van Schoonhoven bij de aanleg van de A2, tegen het storten in Vorsdonkbroek. Beide laatste zijn nu natuureservaten. Vorsdonkbroek is het eerste gebied waarin percelen als particulier natuureservaat worden aangekocht (1986) dank zij de oprichting van het Natuurfonds Hageland (zie hieronder) binnen de Regionale Vereniging Natuur en Landschap (nu NPOB).

1976-1986. Start van het reservatennetwerk. Eerste professionalisering. De inzet voor levende waterlopen.

De Regionale start zelf met de **uitbouw van een reservatennetwerk** om natuur te redden. De vrijwilligers van ter plaatse gaan zich bekommeren om een gebied, proberen het te verwerven of in huur te krijgen en staan zelf in voor de financiering (er zijn nog geen subsidies) en beheer. In 1976 wordt een eerste natuurgebied, De Snoekengracht in Boutersem, in beheer genomen. Dit wordt later overgedragen aan Natuurreservaten. Vele reservaten volgen: de Langdonken (Herselt), het Vordonkbroek (Gelrode), de Baggelt (Messelbroek), het Aardgat (Tienen), het Paepenbroek (Webbekom)...

In 1983 sluit de Regionale Vereniging Natuur en Landschap een **samenwerkingsakkoord met Natuurreservaten vzw** (nu Natuurpunt), dat in die periode het levenslicht ziet als Vlaamse vleugel van de BNVR. Het akkoord behelst ook de oprichting van het **Natuurfonds Hageland**. Vanaf dan worden onafgebroken financiële middelen gezocht en ingezameld om zelf gebieden aan te kopen, maar ook om projecten elders zoals De Maten in Genk en de Vallei van de Zwarte Beek in Koersel te ondersteunen. Zo wordt de basis gelegd voor ongeveer 3500 ha beheerd natuurgebied binnen het werkingsgebied van de Regionale, verspreid over de verschillende gemeenten.

In het begin van de jaren 1980 krijgt de Regionale een eerste **professionele team** dank zij een Bijzonder Tijdelijk Tewerkstellingsproject (BTK-project). Ze vestigt haar uitvalsbasis in Tienen.

Dit is de periode van de strijd voor **levende, meanderende waterlopen**.

- De jarenlange Velpé-actie: voorkomt de aanbestede en gegunde rechttrekking en normalisering van de Velpé met drooglegging van de volledige vallei tot een drainageklasse van 70 cm onder het maaiveld (nodig om grasland om te zetten tot akkers), en dit van Opvelp tot Halen over een afstand van meer dan 35 km. Nu ligt daar een uitgestrekt reservatencomplex van zowel ANB als Natuurpunt met o.m. de Snoekengracht en het Velpévallei/Paddepoel-blok.
- De actie tegen grootschalige ingedijkte betonnen wachtbekkens in de Getevallei, waar nu de reservaten Doysbroek en Getebossen gelegen zijn.
- In 1981 organiseert de vereniging in Horst/Sint Pieters Rode de Nationale Natuurbeschermingsdag met als thema 'Water voor natuur' en de strijd tegen de rechttrekking van Winge en Motte, waarop zowel de Minister-President als de minister van Leefmilieu van de prille Vlaamse Regering aanwezig zijn.

Op dat moment is de Regionale al de pionier van het idee '*integraal waterbeheer*'. De Regionale stelt een bekenwerkgroep in, die later overgenomen wordt door Natuurreservaten vzw en die in heel Vlaanderen actief wordt, wat uiteindelijk resulteert in het **stopzetten van de beekrechttrekkingen** in Vlaanderen.

1986-1999. Uitbreiding van de werking en het werkingsgebied

De Regionale ziet het als een bijzondere missie om de werking **gebiedsdekkend** te maken en in elke gemeente te komen tot een actieve kern of afdeling. Dit is een tijd van nooit geziene groei, verdieping, en verbreding tot een middenveldorganisatie met een actieve aanwezigheid in **elke** gemeente, waar de contacten met het beleid verstevigd worden en de organisatie versterkt. De Regionale wordt vanaf nu een speler in elke gemeentelijke adviesraad, bij de projecten rond gemeentelijke natuurontwikkelingsplannen, in de ruimtelijke ordeningsprocessen. Ook het **Natuurfonds Hageland** komt tot volle ontplooiing, wat resulteert in een uitbreiding van beheerde natuurgebieden en een aanzienlijke ledengroei.

De werking breidt zich uit van het Hageland naar **Midden-Brabant**. Er komt een afdeling Leuven en de Regionale Natuur en Landschap fusioneert in 1995 met Milieuoverleg Midden-Brabant. Ze sluit een associatieverdrag met Natuurreservaten Vlaanderen en de autonome fusievereniging kiest als naam **Natuurreservaten Oost-Brabant, Regionale Vereniging Natuur en Landschap**. Het werkingsgebied van de Regionale strekt zich voortaan uit van Zaventem tot Landen en van Hoeilaart tot Averbode en Geetbets.

Dit is ook de periode van de totstandkoming van de **nieuwe provincie Vlaams-Brabant** (1995). Sindsdien zijn de Regionale en haar secretariaat zich ook gaan toeleggen op provinciale materies: de vertegenwoordiging in provinciale adviesraden, overleg, projecten, bekkencomités enz. Er ontstaat een intensieve samenwerking met de nieuwe provincie Vlaams-Brabant. Door haar omvang van nagenoeg de halve provincie kan zij wegen op het beleid. Het team van professionelen en bestuursleden van de Regionale weten de gedeputeerden ervan te overtuigen een verfrissend natuurbeleid te voeren, toch wel enig in Vlaanderen, met subsidiëring van de reservataankopen, het project Educatief Natuurbeheer, de bijzondere provinciale natuurbeschermingsprojecten voor ondersteuning van natuurverenigingen en voor de inrichting van reservaten, en de provinciale natuurontwikkelingsprojecten zoals de Getebossen en Het Vinne.

In de jaren tachtig worden de criteria voor de afbakening van de **Europese Vogelrichtlijngebieden** vastgelegd. Het is aan de alertheid van de Regionale te danken dat ook de Demervallei van Schulen tot Aarschot en een deel van de Langdonken als 23e Europees Vogelrichtlijngebied wordt aangeduid. Het heeft de realisatie van de reservaten Demerbroeken en Langdonken vergemakkelijkt.

Hier begint ook het verhaal van de jarenlange acties rond de **ruilverkavelingen**. De ruilverkavelingen Melkwezer, Goetsenhoven en Hakendover waren ondanks hevig protest van de vereniging als een pletwals over het landschap gerold. In Hoegaarden slagen de plaatselijke vrijwilligers van de Regionale erin het ruilverkavelingsplan sterk bij te sturen zodat de belangrijkste natuur- en landschapswaarden worden gevrijwaard, dat er actief aan natuurontwikkeling wordt gedaan en een deel van de klassieke betonwegen worden vervangen door landschappelijk meer inpasbare en minder betonbehoevende tweestrokenwegen. Dat was nooit eerder gebeurd in de ruilverkavelingsgeschiedenis. Voor het eerst worden ca. 60 ha binnen de ruilverkaveling Hoegaarden bestemd voor natuurontwikkeling en toegewezen als natuurreservaat. Ze liggen mee aan de basis van de intussen 200 ha reservaatgebied in de Hoegaardse valleien. Later zal de vereniging op dezelfde manier de ruilverkaveling Vissenaken (uitbouw Rozendaal-Velpe-Paddepoelcomplex met bijkomende vernatting in de vallei) en nu de ruilverkaveling Willebringen aanpakken.

1999-2005. Natuurpunt Oost-Brabant: consolidatie en zoeken naar nieuwe identiteit.

Helaas valt de Regionale ondanks haar omvang qua werking en werkingsgebied bij de herziening van het Minasubsidiëring in 2003 terug van 2 VTE op 1 VTE. omdat de categorie regionales van meer dan 20 gemeenten komt te vervallen.

Ondertussen neemt Natuurreservaten Vlaanderen **het model van de Regionale** met een werking in elke gemeente en zijn streven naar gebiedsdekking over. In 2001 komt de fusie tussen Natuurreservaten en De Wielewaal tot stand en neemt de fusievereniging de naam Natuurpunt aan. Reden om Natuurreservaten Oost-Brabant om te dopen tot **Natuurpunt Oost-Brabant, Regionale Vereniging Natuur en Landschap**. Met de schaalvergroting binnen Natuurpunt Oost-Brabant enerzijds, de versterkte professionalisering binnen Natuurpunt Vlaanderen anderzijds, en het daar introduceren van wat in de 80-iger en 90-iger jaren zo typisch en uniek was voor de aanpak van de Regionale in Oost-Brabant, wordt in de periode 2000-2005 gezocht naar een nieuwe invulling van de regionale missie in complementariteit met de Vlaamse werking.

Ca. 2000-nu. Regionale hefboom: natuur en landschap als kans voor een streek.

Natuurpunt Oost-Brabant zoomt in op de streek en de voordelen en de kansen die de aanwezige natuurwaarden opleveren, op de ondersteuning van de afdelingen over de gemeentegrenzen heen en op het organiseren van regionale hefboomactiviteiten.

Belangrijk blijft de werking en de inbreng rond natuurgebieden. Zo komt de Regionale in 2004 op voor de verderzetting van het natuurinrichtingsproject Averbode Bos & Heide (domein de Merode). De enorme kansen van dit gebied belicht zij in een **apart dossier** dat samen met het tijdschrift verspreid wordt. Hetzelfde doet ze later bij de Wijngaardberg (2014) wanneer de planologische bestemming van dit natuurgebied, tevens Europees Habitatgebied en beschermd landschap, onder druk komt te staan. Met succes.

De vereniging maakt in een reeks bijdragen in het tijdschrift **de balans** op van de verschillende aspecten van **biodiversiteit in Oost-Brabant**. De vaststelling is dat de beheerde gebieden en concrete natuurinrichtingsprojecten op vele plaatsen een onvervangbare en substantiële bijdrage leveren aan de instandhouding van de biodiversiteit. De les die hieruit te trekken valt: om duurzame natuur te realiseren zal het reservatenbeleid verder gezet moeten worden. Om de aankoop van natuurgebieden te ondersteunen, geeft de vereniging de jaarlijkse fondsenwervingsactie vanaf 2009 een extra boost met de campagne '**GeefomNatuur**'.

Daarnaast lanceert ze vanaf 2007 met provinciale steun de campagne '**Werk mee aan biodiversiteit, countdown 2010**'. De afdelingen en kernen van Natuurpunt Oost-Brabant spreken hun gemeentebesturen aan om het **charter voor de biodiversiteit** te tekenen. Dit document is een engagementsverklaring tussen het lokale bestuur en de afdeling met afspraken rond concrete acties die de lokale biodiversiteit versterken. In de loop van een paar jaar tekenen nagenoeg alle gemeenten in het werkingsgebied een dergelijk charter. Het initiatief wordt daarna overgenomen door Natuurpunt Vlaanderen. Hiermee bevestigt NPOB nogmaals haar rol van incubator en pionier.

Intussen blijft de achteruitgang van de biodiversiteit in het **agrarisch gebied** schrikbarend hoog. Onze akkerfauna en -flora behoren tot de meest bedreigde soortengroepen. en sommige van deze soorten dreigen zelfs op korte termijn uit te sterven in België en de ons omringende buurlanden. Baanbrekend binnen de vereniging is de ontwikkeling van het project '**Graan voor gorzen**' (sinds 2002). Dit project probeert de achteruitgang te keren door de inrichting van akkerreservaten met specifiek beheer ten voordele van de akkervogels en akkerflora. Het project krijgt een dergelijke weerklank dat het overgenomen wordt door de VLM in de **beheerovereenkomsten akkervogels**. Ook hier is de pioniersrol van de Regionale duidelijk.

Om het draagvlak te vergroten en natuur nog beter onder aandacht van het publiek te brengen ontwikkelt de Natuurpunt Oost-Brabant een groots en succesvol publieksevenement: de **Walk for Nature**. Sinds 2005 tot 2016 heeft de vereniging niet minder dan 16 Walks georganiseerd met meer dan 35.000 deelnemers. Vele van de intussen iconische gebieden en landschappen in de regio met hun problematiek maar vooral met hun kansen en mogelijkheden passeren de revue en worden zo op de agenda gezet.

Natuurpunt Oost-Brabant heeft ook een traditie van het inrichten van **symposia**, meestal gekoppeld aan de Algemene Vergadering of aan een belangrijke publieksactiviteit zoals een Walk for Nature, soms met een aparte publicatie, een katern of omvangrijker dossier, toegevoegd aan het tijdschrift. Voorbeelden van thema's die de laatste jaren aan bod kwamen: Mooi Hageland, natuur en landschap als hefboom voor een streek (2008), Toekomst akkernatuur (2009), GeefomNatuur, biodiversiteit in veelvoud (2010), 40 jaar Natuurpunt Oost-Brabant, Regionale Vereniging Natuur en Landschap (2011), Natuur in stad en dorp (2012), Valleien als dragers van natuur en biodiversiteit (2013),

Natuurpark De Groene Vallei (2014), De Wijngaardberg, een erfgoed- en natuurmonument van Europees belang (2014), 30 jaar Aardgat, natuur aan de poorten van de stad (2015), Adellijke natuur in je buurt (2016).

Landschappelijke eenheden, open landschappen, landschapselementen, holle wegen maar ook kenmerkende cultuur- en erfgoedelementen vormen traditiegetrouw de inzet van de vereniging. Onder impuls van Natuurpunt Oost-Brabant restaureert Natuurpunt de Heimolen in Langdorp, springt in de bres voor de natuur- en cultuurwaarden van Meldertbos, een voormalig kasteelpark, en voor Het Bolwerk in Zoutleeuw, verwerft molens, tommen, kappelletjes... In 2013 richt de Regionale de **Werkgroep Natuur en Erfgoed** op om de bewustwording te stimuleren dat landschappen en reservaten met hun typische fauna en flora tot ons erfgoed behoren, in combinatie met de historische bouwkundige restanten die eventueel aanwezig zijn. Daartoe richt zij jaarlijks publieksactiviteiten in evenals dieper gravende excursies gericht op competentieontwikkeling voor de leden van de werkgroep en geïnteresseerden. Bijzondere aandacht is al gegaan naar Het Bolwerk in Zoutleeuw (2014), de loopgraven WO I in Dassenaarde (2014), De Wijngaardberg in Wezemaal (2014). In 2015 is daar nog een succesvolle cursus bijgekomen: Landschap en erfgoed in Brabants Haspengouw.

Intussen blijft de Regionale inzetten op de opvolging van de beleidsdossiers. De laatste vijftien jaar is de bestuurlijke aandacht o.a. uitgegaan naar volgende dossiers.

- De inbreng van natuur en landschap in en de opvolging van Vlaamse- en provinciale structuurplannen met de afbakening van de (klein)stedelijke gebieden.
- De inbreng bij de afbakening van de agrarische en natuurlijke structuur in Haspengouw, Hageland en Dijle & Zenne en het hiermee gerelateerd actieprogramma voor ruimtelijke uitvoeringsplannen (RUP's) voor de verdere invulling van het Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN) in Oost-Brabant.
- De opvolging van de Natura-2000 en Europese Vogelrichtlijngebieden waar nu concrete instandhoudingsdoelstellingen (IHD's) voor worden uitgewerkt, alsook de uitwerking van Instandhoudingsdoelstellingen voor de prioritaire soorten van de Vogel- en Habitatrichtlijn.
- De deelname aan het managementcomité en de technische werkgroep voor de implementatie van het plattelandsontwikkelingsprogramma (PDPO) in Vlaams-Brabant. Ook deelname aan de begeleidingsgroep voor het Europees Leader+ programma voor het Hageland.
- Onderzoek van de vernieuwde Europese ontwikkelingsprogramma's Interreg en Leader op hun mogelijkheden om natuur en landschap te versterken. Actieve participatie aan projecten gecoördineerd door de provincie, regionale landschappen of Natuurpunt Beheer.
- De opvolging van het overig provinciaal beleid door bestuurscontacten, contacten met de administratie, deelname aan de Provinciale Commissie Ruimtelijke Ordening (PROCORO) en provinciale Milieu- en Natuurraad (MINA-raad, intussen opgeheven) en opvolging van relevante provinciale dossiers.
- Opvolging van de bekkencomités voor Demer en Dijle en van de verschillende deelbekkenbeheerplannen voor de waterlopen onder provinciale bevoegdheid. Intussen ook inbreng in Sigma Dijle en Demer.
- Ondersteuning van bovenlokale dossiers: o.a. het Life project Averbode Bos & Heide, het plattelandsproject de Merode, het Life-project Hageland. Verder de inbreng natuur en landschap in de ruilverkavelingen, opvolging soortenbeschermingsplannen, ondersteuning belangrijke nieuwe en/of strategische aankopen van natuurgebieden, fungeren als contact- en tussenpersoon bij lokale knelpunten en overtredingen...

3.2. Governance

3.2.1 Bestuurlijk

De **raad van bestuur**, voorgezeten door de voorzitter, komt 1 x per maand samen behalve in de grote vakantie. Alle voor de vereniging relevante items worden daar besproken en de beslissingen genomen binnen het mandaat van de Algemene Vergadering. Van elke vergadering van de raad van bestuur maakt de secretaris een verslag dat op de volgende raad wordt goedgekeurd en indien nodig verder wordt opgevolgd.

De raad bestaat uit actieve vrijwilligers die naast hun inzet op afdelings- of kernniveau ook een regionale verantwoordelijkheid willen opnemen en zich daartoe kandidaat gesteld hebben op de Algemene Vergadering. Op dit ogenblik telt de raad 15 bestuursleden. Elke bestuurder of geleding kan agendapunten inbrengen. Er wordt gestreefd naar een zo representatief mogelijke samenstelling van de raad op vlak van spreiding over het werkingsgebied. Gezien de uitgestrektheid van het werkingsgebied wordt er gewerkt met 3 subregio's: Hagelandse Heuvelstreek, Zuidoost-Brabant, Midden-Brabant inclusief het project Groene Vallei. De meeste afdelingen binnen Natuurpunt Oost-Brabant hebben als werkingsgebied de gemeente, maar er zijn ook een aantal afdelingen die meerdere gemeenten omvatten. In dat laatste geval is er per gemeente een kern actief.

Op regelmatige tijdstippen is er een **secretariaatsvergadering of dagelijks bestuur** bestaande uit de professioneel, de voorzitter van de vereniging en 1 gemandateerd bestuurslid. Daar gebeurt de opvolging van de dagelijkse werking. Tussentijdse opvolging gebeurt via mail en telefoon.

In het voorjaar komt de **Algemene Vergadering** samen. Alle stemgerechtigde leden worden daartoe schriftelijk uitgenodigd en de gewone leden worden geïnformeerd via tijdschrift, website, sociale media. De afdelingen en kernen duiden jaarlijks hun stemgerechtigden voor de Algemene Vergadering van de Regionale aan. Tijdens de Algemene Vergadering legt de raad het werkings- en financieel verslag van het voorbije jaar en de prioriteiten en begroting voor het komende jaar ter goedkeuring voor. Het bestuur legt er verantwoording af en de bestuursleden worden ver(her)kozen

De Algemene Vergadering wordt ook beschouwd als een **netwerkevent** voor alle actieve vrijwilligers, stemgerechtigd of niet. Naast het statutaire gedeelte is er daartoe al naargelang de omstandigheden een programma voorzien dat kan bestaan uit bv. een excursie en een inhoudelijk gedeelte, maar evenzeer uit een echt symposium met experts/opiniemakers als sprekers. Deze staan ook open voor de gewone leden, voor genodigden en geïnteresseerden.

1x per jaar in het najaar roept de raad van bestuur een **Verenigingsraad** samen van de actieve vrijwilligers (afdelingen/kernen, reservatenteams, thematische groepen). Daar wordt de voorlopige planning voor het komende jaar al voorgelegd en besproken. Daarnaast gaan er workshops door rond voor de vereniging belangrijke thema's die tegelijkertijd vorming van de vrijwilligers tot doel hebben als een kans bieden voor inbreng vanuit de basis.

3.2.2 Professionele ondersteuning en secretariaat

Via het Minabesluit is er 1 fulltime professionele medewerker werkzaam op het secretariaat. Dit is gevestigd in Kessel-Lo (Leuven) nabij het station van Leuven. Het secretariaat is in principe open tijdens de kantooruren van 9u00 tot 16u00. Tijdens deze uren kan men langskomen mits verwittiging, op andere uren dient men op voorhand te bellen/mailen. Het documentatiecentrum met boeken en tijdschriften van andere verenigingen raadplegen kan eveneens tijdens die uren of na afspraak. Het secretariaat fungeert als contactpunt, verdeel- en ophaalpunt van materiaal (promotiemateriaal, uitleenbaar logistiek materiaal enz.)

De professionele medewerker doet de administratie en de boekhouding van de vereniging, houdt het secretariaat open en beantwoordt vragen of verwijst door, is verantwoordelijk voor het onderhouden van de website, de nieuwsbrieven, Facebook, helpt bij de redactie van het tijdschrift, bereidt mee de acties voor, is aanwezig op raad van bestuur, Algemene Vergadering, verenigingsraad en de belangrijke regionale activiteiten en zorgt voor (logistieke) ondersteuning.
Het gehanteerde arbeidsreglement: paritair comité 329. Sociaal secretariaat: SD Worx.

Jaarlijks dient NPOB een aanvraag in bij de provincie Vlaams-Brabant voor een bijzonder natuurbeschermingsproject. Tot hiertoe is deze aanvraag altijd gehonoreerd met veelal een halftime projectmedewerker voor NPOB.

3.2.3 Vrijwilligers maken de regionale vereniging

In tegenstelling tot verenigingen of organisaties met meer personeelsomkadering is het waarmaken van de missie en de doelen van de Regionale vooral een werk van vrijwilligers, die ook operationele en uitvoerende taken opnemen .

Gezien de omvang van het werkingsgebied treedt de Regionale eerder op als een koepel die zich vooral bezighoudt met de bovenlokale ontwikkelingen, de organisatie van hefboom- en focusactiviteiten en met dossiers die de mogelijkheden van een lokale afdeling/vrijwilligers overstijgen. Daartoe vormt de raad van bestuur op eigen initiatief of op aanbreng van de basis tijdelijke of permanente netwerken van vrijwilligers die zich toeleggen bv. op beleids- of juridische dossiers, op bepaalde thema's (bv. natuur en erfgoed), op de organisatie van regionale uitstralingsactiviteiten (bv. de Walk), op de organisatie samen met de afdelingen van de hefboom- en focusactiviteiten, op de redactie van tijdschrift en publicaties, op beheerteamexcursies gericht op intervisie enz. Belangrijk is dat op die manier afdelingen en vrijwilligers van elkaar kunnen leren en zich tevens persoonlijk kunnen ontplooiën. In plaats van in de plaats te treden van de afdelingen en 'werk' van hen over te nemen, zet de vereniging net in op verantwoordelijkheid nemen, aanmoediging van de zelfwerkzaamheid en maatschappelijke inzet voor de missie en de thema's of problematieken die zich hierrond aandienen. Dat doet ze vooral via het actief betrekken van de vrijwilligers uit de afdelingen en vrijwilligersgroepen bij de campagnes, de communicatie, de vormingsmomenten, de projecten, de grote activiteiten, en hierrond een proces op te zetten. Deze acties richten zich vnl. tot het grote publiek, tonen dat inzet voor natuur loont en zinvol is, en dragen zo bij tot draagvlakverbreding. Tezelfdertijd verhoogt dit de invloed op beleidsontwikkelingen.

3.2.4 Samenwerking en vertegenwoordiging

HONA (Homo et Natura vzw) is geassocieerd met NPOB. Verder erkent de Regionale (voorlopig) 2 thematische werkgroepen: Vogelwerkgroep Oost-Brabant, en Hyla Vlaams-Brabant. Ze hebben alle een stemgerechtigde in de Algemene Vergadering.

NPOB zelf heeft zich geassocieerd met Natuurreservaten vzw, nu Natuurpunt vzw, en vult ook in belangrijke mate de regionale werking van Natuurpunt in. Via de stemgerechtigden van de afdelingen/kernen is de Regionale vertegenwoordigd in de Algemene Vergadering van de verschillende Natuurpunt-vzw's.

De Regionale is eveneens lid van de BBL. De professionele medewerker en/of een bestuurslid participeren waar mogelijk aan de inspraak- of vormingsmomenten en de Algemene Vergadering van de BBL.

De Regionale is vertegenwoordigd in de raad van bestuur en Algemene Vergadering van de drie regionale landschappen die ontstaan zijn binnen haar werkingsgebied: Regionaal Landschap Noord-

Hageland (eerste regionaal landschap in Oost-Brabant en opgericht door NPOB nog voor het decreet), Regionaal Landschap Dijleland en Regionaal Landschap Zuid-Hageland. Ze werkt voor activiteiten regelmatig samen met deze regionale landschappen.

De vereniging is vertegenwoordigd in beleids- en adviesraden en overlegfora van belang voor de regio. Voor de volledige lijst, zie p. 26, OD-3.3.

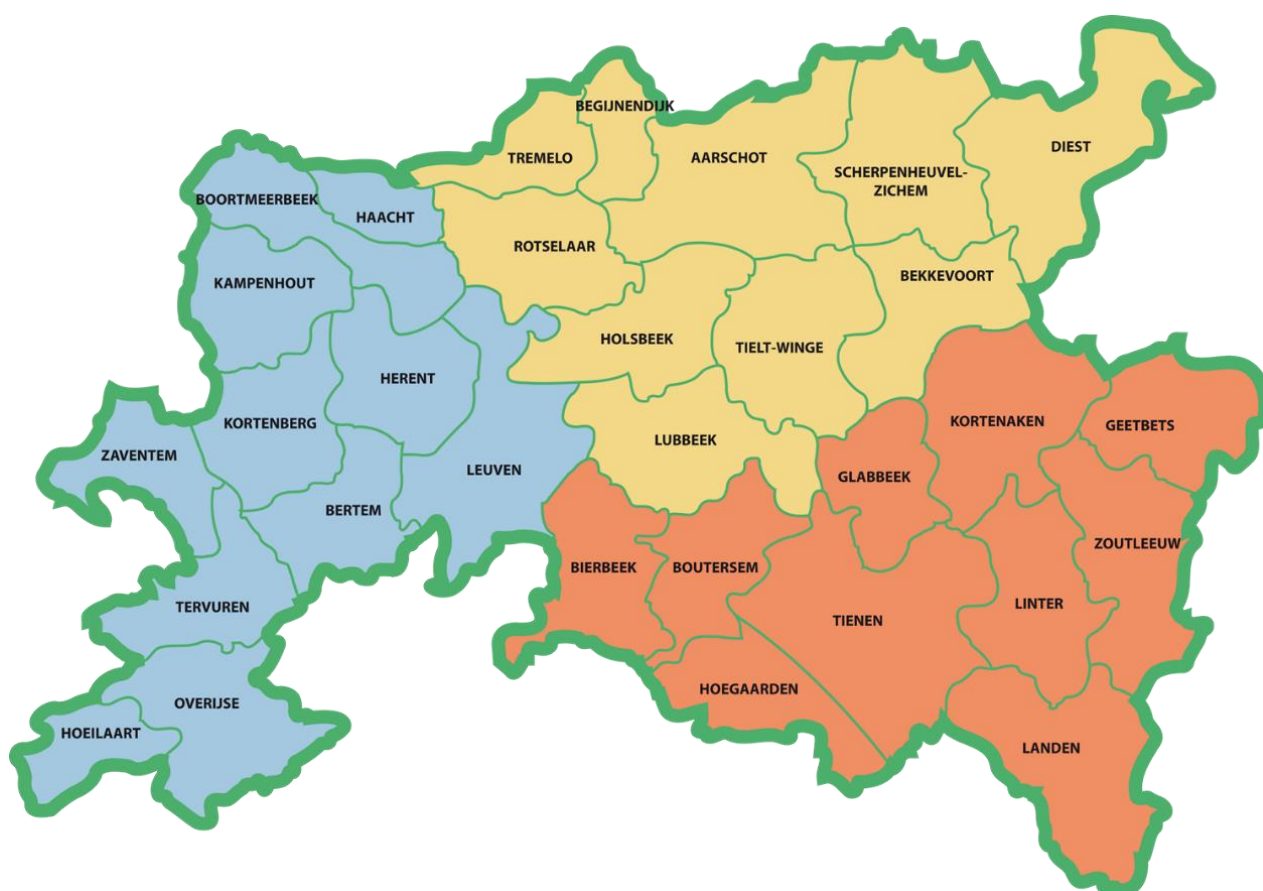
Via de afdelingen/kernen is de vereniging vertegenwoordigd in gemeentelijke adviesraden en gecoro's.

De vereniging werkt voor haar acties samen met tal van partners al naargelang de kansen die zich aandienen en het thema.

De vereniging dient jaarlijks een aanvraag bij de provincie Vlaams-Brabant in voor een bijzonder natuurbeschermingsproject. Tot hier toe werden deze aanvragen gehonoreerd en konden zo sensibilisatiecampagnes ondersteund worden voor natuur en biodiversiteit in de regio. Er is ook regelmatig overleg met provinciale administratie en gedeputeerden.

3.3. Kengetallen en kerncijfers van de vereniging

- Werkingsgebied, aantal gemeenten: 31 gemeenten ten oosten van Brussel in de provincie Vlaams-Brabant. Er zijn 27 afdelingen, waarvan er drie meer dan 1 gemeente omvatten en waar er per gemeente een kern actief is.

Tabel: afdelingen en kernen NPOB gerangschikt per subregio

Hagelandse Heuvelstreek		
Gemeenten	Afdelingen	Kernen
Aarschot	Aarschot	
Begijnendijk	Begijnendijk	
Bekkevoort	Bekkevoort	
Diest	Diest	
Holsbeek	Holsbeek	
Lubbeek	Lubbeek	
Rotselaar	Rotselaar	
Scherpenheuvel-Zichem	Scherpenheuvel-Zichem	
Tielt-Winge	Tielt-Winge	
Tremelo	Tremelo	
Midden-Brabant		
Gemeenten	Afdelingen	Kernen
Bertem	Bertem	
Boortmeerbeek	Boortmeerbeek	
Hoeilaart	Druivenstreek	Hoeilaart
Overijse	Druivenstreek	Overijse
Tervuren	Druivenstreek	Tervuren
Haacht	Haacht	
Herent	Herent	
Kampenhout	Kampenhout	
Kortenberg	Kortenberg	
Leuven	Leuven	
Zaventem	Zaventem	
Zuidoost-Brabant		
Gemeenten	Afdelingen	Kernen
Geetbets	Gete-Velpe	Geetbets
Kortenaken	Gete-Velpe	Kortenaken
Zoutleeuw	Gete-Velpe	Zoutleeuw
Landen	Landen	
Linter	Linter	
Bierbeek	Velpe-Mene	Bierbeek
Boutersem	Velpe-Mene	Boutersem
Glabbeek	Velpe-Mene	Glabbeek
Hoegaarden	Velpe-Mene	Hoegaarden
Tienen	Velpe-Mene	Tienen

- Het ledenaantal eind 2015: 9519.
- Trimestrieel tijdschrift Natuur en Landschap met oplage van 10.000 exemplaren bestemd voor de leden en stakeholders (gemeenten, bibliotheken, parlementsleden uit de regio, een aantal socio-culturele verenigingen, de regionale pers)
- Digitale nieuwsbrieven 2015: 19. In 2016 tot eind mei: 6 algemeen en daarbovenop 6 voor de subregio's. In totaal worden de nieuwsbrieven verstuurd naar ongeveer 6000 adressen.
- Facebook:
 - o 4 Facebookpagina's: Natuurpunt Oost-Brabant (708 likes), Focusactiviteiten NPOB (63 likes), Natuur en erfgoed in Oost-Brabant (94 likes), Walk for Nature (272 likes)
 - o 2 Facebookgroepen: Natuurpunt Oost-Brabant (870 leden), Natuur en erfgoed in Oost-Brabant (55 leden)

- Aantal vrijwilligers: ca 400
- 16 Walks for Nature sinds 2005. Aantal deelnemers per Walk variërend van 1500 tot 5000, totaal ca. 35000 deelnemers.
- Aantal focusactiviteiten 2015: 43 gespreid over het werkingsgebied (39 in 2016 tot begin september). Deelnemers variërend van een 30-tal tot 200, maar gemiddeld meer dan 50.
- Ongeveer 3500 ha in beheer binnen NPOB. In elke gemeente van het werkingsgebied is er minstens 1 beheerd Natuurpunt-reservaat.

3.4. Kwantitatieve doelstellingen regionale type 2

Gemeente	Leden eind 2015	Inwoners	Ratio per 1000
Aarschot	444	29 529	15,04
Begijnendijk	211	10 058	20,98
Bekkevoort	102	6 117	16,67
Bertem	163	9 803	16,63
Bierbeek	265	9 953	26,63
Boortmeerbeek	339	12 102	28,01
Boutersem	222	8 132	27,30
Diest	313	23 538	13,30
Geetbets	69	5 970	11,56
Glabbeek	118	5 305	22,24
Haacht	366	14 296	25,60
Herent	560	21 213	26,40
Hoegaarden	170	6 891	24,67
Hoeilaart	94	10 915	8,61
Holsbeek	275	9 935	27,68
Kampenhout	225	11 689	19,25
Kortenaken	90	7 930	11,35
Kortenberg	379	19 714	19,22
Landen	177	15 944	11,10
Leuven	1895	99 288	19,09
Linters	125	7 188	17,39
Lubbeek	458	14 206	32,24
Overijse	189	24 959	7,57
Rotselaar	294	16 439	17,88
Scherpenheuvel-Zichem	305	22 833	13,36
Tervuren	194	21 572	8,99
Tielt-Winge	167	10 674	15,65
Tienen	456	34 185	13,34
Tremelo	283	14 733	19,21
Zaventem	206	33 034	6,24
Zoutleeuw	81	8 364	9,68
Totaal	9235	546 509	16,90

4. Doelstellingen

SD = strategische doelstelling, OD = operationele doelstelling

De operationele doelstellingen (OD) maar vooral de acties geven de plannen weer uitgaande van de situatie op het moment van het tot stand komen van deze beleidsnota. In de loop van de beleidsperiode zal indien wenselijk en nodig bijgestuurd worden. In voorkomend geval zal dit verantwoord worden in het voortgangsrapport.

SD-1. Uitdragen van de missie en visie van de regionale vereniging NPOB naar de hele bevolking.

Daartoe willen we **informer**, **sensibiliseren** en **mobiliseren** rond het belang van meer natuur en biodiversiteit en een kwaliteitsvol landschap in de hele regio, tot in elke gemeente en in de buurt van de mensen. We zetten in op bewustwording dat natuur een kans is voor een streek. We willen ook inspelen op nieuwe thema's die zich eventueel in de loop van de beleidsperiode aandienen.

We focussen o.a. op:

- Verwerving en beheer van natuurgebieden als het meest efficiënte middel om natuur en biodiversiteit veilig te stellen en te ontwikkelen.
- Sensibiliseren voor een breed natuurbeleid gericht naar gemeenten, provincie, en bevolking.
- Initiëren en opvolgen gebiedsgerichte acties en projecten, vooral rond onze rivier valleien, en hierover communiceren.
- Aandacht vragen voor ruimte voor natuur, het ruimtelijk beleid, en de ecologische en landschappelijke waarden.
- Aandacht voor natuur(verweving) in het agrarisch gebied als voorwaarde voor het duurzaam in stand houden van de biodiversiteit en de leefbaarheid van het landschap.
- Aandacht voor natuur en biodiversiteit in de stad en de bebouwde ruimte.
- Aandacht voor de band tussen natuur en erfgoed.
- Aandacht voor de rol van natuur in de klimaatbuffering en –adaptatie.
- Aandacht voor het nieuwe natuurdecreet en Europese Instandhoudingsdoelstellingen (IHD) en de effecten op de regio.
- ...

OD-1.1 NPOB zet in op een kwaliteitsvolle communicatie en informatie van de vrijwilligers, de leden en de bevolking rond actuele natuur- of aanverwante thema's (zie lijst hierboven) in de regio en van bovenregionale (Vlaamse, Europese, mondiale) ontwikkelingen die impact hebben op die regio.

Het tijdschrift Natuur & Landschap verschijnt 4 x per jaar in een oplage van 10.000 exemplaren. Alle leden krijgen dit tijdschrift en ook stakeholders (gemeenten, bibliotheken, parlementsleden uit de regio, een aantal socio-culturele verenigingen, de regionale pers).

Naast een algemeen gedeelte met artikels en aankondigingen van belang voor heel Oost-Brabant, kan elke subregio eigen bladzijden invullen met natuurnieuws en aankondigingen en verslagen van activiteiten.

NPOB verstuurt minstens maandelijks **digitale nieuwsbrieven**, eventueel aangevuld met volgens de subregio's uitgesplitste brieven, waarop zowel vrijwilligers als geïnteresseerden kunnen inschrijven. Daarin nieuws heet van de naald en een voorstelling van de komende gethematiseerde publieksactiviteiten. Deze nieuwsbrief wordt ook naar de lokale en regionale pers gestuurd.

NPOB ontwikkelt een voor de actieve vrijwilligers voorbehouden gedeelte op de **website** met relevante en gerichte info.

NPOB zorgt voor de permanente updating van haar **Facebookgroepen en Facebookpagina's**, en van de **website** waar ook inhoudelijke informatie en duiding aan bod komen.

OD-1.2 NPOB zet via kwaliteitsvolle activiteiten in op informeren, sensibiliseren en mobiliseren van de leden, het publiek en overheden rond de thema's van de vereniging.

NPOB organiseert in regel jaarlijks een **Walk for Nature** binnen haar werkingsgebied. De Walk is een concept ontwikkeld door NPOB. Het is een grootse publieksactiviteit waaraan een vrijwilligersnetwerk een heel jaar werkt en dat telkens meer dan duizend deelnemers telt. Het thema is afhankelijk van de gekozen locatie en de aanwezige natuurgebied(en) maar kadert altijd binnen de missie. Het gekozen thema komt ook aan bod in het symposium dat standaard aan een Walk gekoppeld wordt. Niet alleen de leden en het grote publiek, ook betrokken overheden en pers worden uitgenodigd. Er wordt telkens gezocht naar en samengewerkt met (lokale) partners.

NPOB initieert en coördineert jaarlijks **focusactiviteiten** gespreid over het hele werkingsgebied. Daarin laat de vereniging aan het publiek zien waarmee ze lokaal en in de regio rond natuur en landschap bezig is en toont ze aan dat inzet hiervoor effectief en zinvol is. Afhankelijk van locatie en aanwezige natuurgebieden kan het thema variëren. De focusactiviteiten dienen te beantwoorden aan een hoge kwaliteit en een breed publiek aan te spreken. Ze worden aangekondigd in het algemeen gedeelte van het tijdschrift en verder voorgesteld in de nieuwsbrieven, website en facebook.

NPOB organiseert via haar Werkgroep **Natuur en Erfgoed** specifieke publieksactiviteiten. Ze wil hiermee het publiek bewust maken van het feit dat landschappen en reservaten met hun typische fauna en flora tot ons erfgoed behoren, in combinatie met de eventueel aanwezige historische bouwkundige restanten. Aankondiging via de communicatiekanalen (tijdschrift, nieuwsbrief, website en facebook).

NPOB coördineert i.f.v. spreiding over het werkingsgebied en promotie de participatie van haar geledingen aan de voor haar missie relevante **Vlaamse acties** zoals de Dag van de Natuur, de Nacht van de Vleermuis, de Open Monumentendag, enz.

NPOB ondersteunt via de regionale vrijwilligersnetwerken en haar communicatiekanalen (tijdschrift, nieuwsbrief, website en sociale media) de **lokale publieksactiviteiten van de afdelingen/kernen/aangesloten**: gegidste wandelingen, infoavonden, kinderactiviteiten, cursussen, inventarisaties, werkdagen in natuurgebieden, plantacties, excursies... . De jaarkalender wordt per subregio bij het eerste nummer van het tijdschrift gevoegd en is in zijn totaliteit te raadplegen op de website van NPOB.

OD-1.3 NPOB ontwikkelt en realiseert minstens 1 meerjarige campagne gedurende de beleidsperiode en blijft verder inzetten op minstens 1 symposium per jaar rond een natuurgerelateerd thema met als doel het brede publiek en de overheden te informeren, sensibiliseren en mobiliseren. Daarnaast behoren initiatieven voor specifieke doelgroepen tot de mogelijkheden.

*Vanaf het najaar 2016 lanceert NPOB een **campagne** rond de rol van natuur in de klimaatadaptatie en –mitigatie. Naast een provinciaal ondersteund luik, wordt ingezet op activering van de geledingen om het thema aan te kaarten bij de lokale overheden en het publiek en te ijveren voor resultaten op het terrein.*

*NPOB zet de traditie verder om aan de Walk for Nature, de Algemene Vergadering of specifieke focusactiviteiten een **symposium** te koppelen. Symposia worden breed aangekondigd via de eigen communicatiekanalen en pers en staan open voor publiek, overheden en pers.*

*NPOB richt via haar Werkgroep Natuur en Erfgoed **infoavonden** in voor de geïnteresseerden waarop een expert uitleg geeft over een aan dit onderwerp gerelateerd thema. Zij richt ook specifieke **excursies** met dit doel in. Aankondiging via de communicatiekanalen van de Regionale.*

*NPOB richt gedurende de beleidsperiode 1 of meerdere **cursussen** in, bv. rond Natuur en Erfgoed of een Natuurgebieden cursus. Deze cursussen staan open voor het publiek en worden ruim aangekondigd. Naast draagvlakverbreding en vorming, hebben ze ook als doel nieuwe vrijwilligers aan te trekken.*

*In het kader van de campagne kan NPOB een **specifieke vorming** inrichten voor gemeentelijke ambtenaren en voor wie actief is in de gemeentepolitiek.*

OD-1.4 NPOB biedt de bevolking of specifieke groepen de mogelijkheid een bijdrage te leveren aan de uitbouw en het beheer van de natuurgebieden binnen het werkingsgebied, wat de beste garantie biedt op behoud en toename van natuur en biodiversiteit. Meteen wordt ook betrokkenheid en draagvlak gecreëerd.

*NPOB onderneemt jaarlijks actie voor het verwerven van de nodige **financiële middelen** voor de uitbouw van een netwerk van natuurgebieden, en dit met mobilisatie van de lokale groepen, sensibilisatie van bevolking en gemeentebesturen en lokale actoren. In tijdschrift nummer 4 en de overige communicatiekanalen voert NPOB jaarlijks een slotcampagne **GeefomNatuur** waarin zij de leden en de bevolking oproept een bijdrage te leveren onder de vorm van giften. Deze giften zijn essentieel om in de restfinanciering (het niet-gesubsidieerde deel) van de aankooprij te voorzien.*

*NPOB reactiveert het overkoepelend **Natuurfonds Oost-Brabant** (vroeger: Natuurfonds Hageland) om solidariteit voor de restfinanciering van de reservatenaankopen binnen het werkingsgebied te bevorderen.*

*Jaarlijks promoot NPOB de deelname van het publiek/omwonenden aan de **werkdagen vrijwillig natuurbeheer** in de reservaten. Daartoe zet ze haar communicatiekanalen in.*

*Bij de Dag van de Natuur vraagt NPOB aandacht voor het betrekken van **specifieke doelgroepen** zoals jeugdbewegingen bij het beheer van de reservaten die dag. Daartoe zet ze haar communicatiekanalen in.*

*De afdelingen/reservatenteams binnen NPOB participeren aan de **begeleiding van scholen** bij het project Educatief Natuurbeheer in beheerde natuurgebieden.*

SD-2. Invulling geven aan wat NPOB wil zijn als regionale vereniging voor natuur en landschap: een levende en slagkrachtige vereniging.

OD-2.1 NPOB vormt het aanspreekpunt voor de afdelingen/vrijwilligersgroepen voor bovenlokale werking en problematiek in Oost-Brabant.

*NPOB springt in de bres om de lokale afdelingen/vrijwilligersgroepen te ondersteunen bij **dossiers** die hun mogelijkheden te boven gaan zoals juridische dossiers.*

*NPOB vormt tijdelijke of permanente **regionale vrijwilligersnetwerken** voor ondersteuning van de bovenlokale thema's en acties en campagnes zoals bij beleidsdossiers (bv. Sigma), thematische werking (bv. natuur en erfgoed), voor de regionale uitstralingsactiviteiten (bv. Walk for Nature en de focusactiviteiten), de redactie van het tijdschrift en publicaties, de reservatenteams ...*

OD-2.2 NPOB zet in op een kwalitatieve werking van de vereniging met het oog op versterking van haar impact. Ze ondersteunt de afdelingen/vrijwilligersgroepen inhoudelijk en strategisch.

*NPOB vangt de **fluctuaties** in activiteitsgraad van de afdelingen op door de regionale werking en regionale dienstverlening aan de leden en het publiek.*

*Het **secretariaat** van NPOB staat open voor de vrijwilligers en is bereikbaar tijdens de werkuren. Het secretariaat fungeert ook als contactpunt, verdeel- en ophaalpunt van materiaal (promotiemateriaal, uitleenbaar logistiek materiaal)*

*NPOB **informeert** haar afdelingen/vrijwilligersgroepen **permanent** rond actuele natuur- en aanverwante dossiers die impact hebben op de regio vooral via het medewerkersgedeelte binnen de website dat ze ontwikkelt, en verder via het tijdschrift, de digitale nieuwsbrief voor vrijwilligers, de Facebookpagina's van de vereniging.*

*Op de jaarlijkse Verenigingsraad, waarop alle actieve vrijwilligers uitgenodigd zijn, en de Algemene Vergadering, waarop de stemgerechtigden van de afdelingen vertegenwoordigd zijn, bepaalt NPOB **gezamenlijk de prioriteiten en doelen van de vereniging**.*

*NPOB zorgt voor **vorming** van de vrijwilligers d.m.v. workshop en/of inhoudelijke uitleg/presentaties op de jaarlijkse Verenigingsraad en de Algemene Vergadering.*

*De Werkgroep Natuur en Erfgoed van NPOB organiseert infoavonden en gespecialiseerde excursies bedoeld als **expertisevorming** van de leden van de werkgroep. Ze stelt die activiteiten ook open voor geïnteresseerden.*

*NPOB organiseert periodiek, gespreid over de drie subregio's, een **open raad van bestuur** samen met de betreffende afdelingen voor de wederzijdse uitwisseling van informatie en bekommernissen.*

*NPOB initieert en coördineert **beheerteamexcursies** binnen Oost-Brabantse reservaten voor intervisie en kennisuitwisseling.*

OD-2.3 NPOB vormt een open, transparante en democratische vereniging zowel intern als voor organisaties die met haar willen samenwerken aan de doelen van de vereniging.

*NPOB hanteert een **democratische en transparante beslissingsstructuur**. Elke afdeling houdt jaarlijks haar eigen lokale algemene vergadering waar de leden zich kandidaat kunnen stellen voor het lokale bestuur en agendapunten kunnen aandragen. De afdelingen/kernen duiden op hun beurt jaarlijks een vastgesteld aantal stemgerechtigden voor de Algemene Vergadering aan. Deze duidt de leden van de raad van bestuur aan.*

*NPOB meldt jaarlijks in de aanloop van de AV aan de afdelingen/kernen dat ze **kandidaten** kunnen voordragen **voor de raad van bestuur van NPOB**. Ze heeft aandacht voor een voldoende spreiding over het werkingsgebied en (gender)diversiteit.*

*De Verenigingsraad die NPOB in het najaar organiseert heeft als doel **alle vrijwilligers** (ook de niet-stemgerechtigden) en **alle afdelingen** (ook zij die niet vertegenwoordigd zijn in de raad van bestuur) te bereiken en te betrekken. De werking, de doelen en prioriteiten van de vereniging worden er voorgesteld en besproken. Ook is er aan deze Verenigingsraad een vormingsmoment voor de vrijwilligers gekoppeld.*

*NPOB werkt voor het realiseren van haar doelen nauw samen met **Natuurpunt**, waar ze een associatieovereenkomst mee heeft. Beide stellen een samenwerkingskader op en voeren dit uit. NPOB neemt deel aan de bijeenkomsten van de regionales geassocieerd met Natuurpunt. De bewegingscoach Vlaams-Brabant van Natuurpunt wordt telkens uitgenodigd op de raad van bestuur van NPOB.*

NPOB neemt ook deel aan de bijeenkomsten die de koepel BBL inricht voor haar aangeslotenen.

*NPOB nodigt **verenigingen of vrijwilligersgroepen andere dan de afdelingen/kernen** die de missie en visie van de vereniging onderschrijven en met haar willen samenwerken uit om een stemgerechtigde afgevaardigde aan te duiden voor de Algemene Vergadering.*

*NPOB **werkt** waar mogelijk met andere organisaties en partners **samen** bij activiteiten ifv van haar doelen.*

*NPOB is vertegenwoordigd in de raad van bestuur en de Algemene Vergadering van de drie **regionale landschappen** binnen haar werkingsgebied. Ze werkt regelmatig met elk regionaal landschap samen voor de organisatie van een activiteit rond één van de thema's van de vereniging.*

SD-3. Als Regionale voor Natuur en Landschap wegen op beleid en maatschappij

OD-3.1 NPOB weegt op het beleid door het actief opvolgen van lopende beleidsdossiers in de regio en van dossiers die zich bovenlokaal of provinciaal aandienen. Zij positioneert zich als hét aanspreekpunt voor natuur en landschap in Oost-Brabant. Zij volgt niet alleen op, maar ontwikkelt ook proactief visies en standpunten rond natuur- en landschapsgerelateerde kwesties in de regio.

*NPOB blijft **lopende dossiers** opvolgen zoals: provinciaal project rond klimaatadaptatie, ruilverkaveling en waterbeheer, Sigma, GRUP Demer, GRUP regionaal stedelijke gebied Leuven, PRUP kleinstedelijke gebieden, PRUP weekendverblijven, PRUP Rock Werchter, IHD-proces, De Groene Vallei, Strategisch project Getevallei... De actuele dossiers worden besproken op de raad van bestuur, waar wordt beslist over eventuele acties en in te nemen standpunten.*

*NPOB blijft **alert** op belangrijke dossiers die zich aandienen of dossiers die ze onder de aandacht wil brengen en onderneemt hier actie voor.*

*NPOB informeert, neemt standpunten in, neemt deel aan het maatschappelijk debat rond de beleidsdossiers **via haar communicatiekanalen** (tijdschrift, nieuwsbrief, website en facebook), symposia en persberichten.*

OD-3.2 NPOB ondersteunt de lokale vrijwilligers(groepen) bij het ontwikkelen van een ambitieuze visie rond toekomstgerichte natuur in streek en gemeente. Zij stimuleert hen tot overleg, inspraak en participatie in de processen die hieromtrent lopen. Zij steunt hen in het zoeken naar natuurvriendelijke oplossingen bij de uitwerking van lokale projecten, ruimtelijke plannen en het (natuur)beleid in het algemeen van de gemeente of van openbare besturen, agentschappen e.d. die op lokaal niveau ingrijpen.

*Met de campagne rond de rol van natuur in de klimaatadaptatie en –mitigatie activeert NPOB de geledingen om het thema **aan te kaarten** bij de lokale overheden en het publiek en te ijveren voor resultaten op het terrein.*

*NPOB komt samen met de betreffende afdeling/kern tussen bij besturen of organisaties om **natuurvriendelijke oplossingen** te vinden bij belangrijke (boven)lokale kwesties die zich stellen, zoals in het verleden bv. bij optreden Wateringen, bij ruilverkaveling, rond tracé fiets(snel)wegen, lokalisatie windmolens, behoud open ruimte, ...*

*In voorkomend geval roept NPOB op tot **inspraak** bij lopende ruimtelijke processen en inspraakprocedures. Voorbeelden uit het recente verleden: RUP Boven-Dijle, Hertogendal ziekenhuissite Leuven, openbaar onderzoek ruilverkaveling Willebringen....*

OD-3.3 NPOB is vertegenwoordigd in inspraakorganen en overlegfora die van belang zijn voor de regio en de provincie op vlak van natuur en ruimtelijke ordening/inrichting en domeinen die daarmee samenhangen of er invloed op hebben.

*NPOB is vertegenwoordigd in volgende **beleids- en adviesraden en overlegfora** van belang voor de regio: Procoro, Leader, Adviescommissie ruilverkaveling Willebringen, Bekkenraad Demer, Sigmaplan Demer, Sigmaplan Dijle, opvolgingscommissie Tessenderlo Chemie, stuurgroep Landinrichtingsproject De Merode, overleg de Groene Vallei. Afhankelijk van de evoluties gedurende de beleidsperiode kan deze lijst wijzigen.*

*Via de afdelingen/kernen is de vereniging vertegenwoordigd in de **gemeentelijke adviesraden en gecoro's**.*

OD- 3.4 NPOB werkt aan draagvlakverbreding en mentaliteitswijziging in functie van een duurzamere samenleving met respect voor milieu, natuur en landschap.

*NPOB zet voor **draagvlakverbreding en mentaliteitswijziging** alle middelen in opgesomd onder SD-1.*

*NPOB zet in op **ledenwerving**: op naar de 10 000 leden! Op de belangrijke activiteiten is er een ledenwervingsstand aanwezig. De afdelingen/kernen worden aangemoedigd om leden te werven op hun lokale activiteiten. Ledenwervingsmateriaal kan afgehaald worden op het secretariaat.*